

АНОТАЦІЯ

Брендак А. І. Механізми управління ризиками в державній митній справі України. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктор філософії з галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування». – Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Київ, 2021.

У дисертації узагальнено та вирішено актуальне наукове завдання, яке полягає в обґрунтуванні теоретичних підходів і розробці практичних рекомендацій щодо вдосконалення механізмів управління ризиками в державній митній справі України.

Відповідно до цілей і завдань дослідження сформульовано такі висновки науково-практичного характеру.

Визначено, що істотні зміни зовнішнього та внутрішнього середовища діяльності органів державної влади, зростаючі динаміка та обсяги інформації, необхідної для прийняття ними виважених управлінських рішень, зумовили потребу використання ризикоорієнтованих інструментів у сфері публічного управління. Відповідно до сучасної міжнародної практики відбувається все ширше застосування ризику як головного критерія оцінювання доцільності застосування органами влади контролюючих заходів під час здійснення ними планових та позапланових перевірок з метою максимального виявлення, попередження та мінімізації випадків порушення норм законодавства.

Зважаючи на зазначене охарактеризовано механізми управління митними ризиками в державній митній справі, які за специфікою використовуваних засобів можуть бути представлені як правовий, організаційний, мотиваційний, інформаційний, комунікаційний та інші механізми, а за ознакою етапів та конкретних управлінських процедур їх реалізації – як механізми виявлення ризиків, аналізу та оцінки ризиків із визначенням пріоритетів управління

ризиками, розробки профілів ризику, таргетингу, реагування на ризики, оцінки результатів/зворотного зв'язку вжитих заходів тощо.

Сформовано принципи використання зазначених механізмів управління ризиками в державній митній справі, які забезпечують вирішення основних завдань митної адміністрації: вибірковість, законність, цільова спрямованість, інтегрованість, цілісність, адекватність реакції, розумне сприйняття і динамічність. Окрім того, встановлено необхідність узгодженості форм, методів та інструментів, які застосовуються в рамках окремих механізмів управління ризиками задля цільового визначення об'єктів контролю на основі базового принципу вибірконості.

Аргументовано, що послідовне застосування зазначених принципів використання механізмів управління ризиками дозволяє суттєво скоротити транзакційні витрати суб'єктів господарювання під час здійснення ними зовнішньоторговельних операцій, знижує ступінь інформаційної асиметрії та визначає точність проведення вибіркового контролю митними адміністраціями. В результаті це створює підґрунтя для підвищення ефективності публічного управління у сфері зовнішньоекономічної безпеки та забезпечення сталого розвитку національної економіки в цілому.

Узагальнення міжнародного досвіду та рекомендацій щодо організації управління митними ризиками в розвинених країнах дозволяє стверджувати, що важливими напрямками розвитку сучасних механізмів ризик-менеджменту в державній митній справі виступають: широке застосування ІТ-технологій, здійснення двоетапної перевірки (система>людина, людина>людина) відібраних для контролю вантажів з метою підвищення точності націлювання на ризикові транзакції, уніфікація та стандартизація підходів до управління ризиками на основі міжнародних рекомендацій, врахування безпекових ризиків, на які має бути здатною реагувати сучасна митна адміністрація, створення належного інформаційного забезпечення процесу управління ризиками, виявлення та усунення правопорушень та формування відповідних баз даних для цілей подальшого використання під час оцінки ризиків, накопичення та

аналізу інформації щодо нових тенденцій, зміни операційного середовища.

З'ясовано, що одним із дієвих механізмів управління митними ризиками у різних країнах сьогодні є таргетинг. Таргетинг ґрунтується на попередньому визначенні ризикових товарів, транспортних засобів та осіб у поєднанні з методами аналізу документів та наявної інформації, опитування та спостереження для визначення об'єктів контролю. Застосування таргетингу дозволяє підвищити точність націлювання на ризикові переміщення товарів, транспортних засобів через кордон, водночас пришвидшити їх законний рух через митний кордон. Знаходження і послідовне впровадження організаційної моделі митного контролю, що дозволяє інтегрувати механізм таргетингу в систему митного адміністрування, виступає одним із пріоритетних напрямів розвитку державної митної справи в Україні.

Аналіз нормативно-правової бази управління ризиками в державній митній справі України засвідчив, що її розвиток значною мірою зумовлюється прийняттям міжнародними інституціями відповідних документів обов'язкового і рекомендаційного характеру, які містять положення щодо вдосконалення та підвищення ефективності діяльності митних адміністрацій з урахуванням кращого міжнародного досвіду та практики здійснення вибіркового митного контролю. Проте розробка належного організаційно-правового та методичного супроводу практичного впровадження в Україні зазначених положень суттєво відстає. Прийняті останнім часом урядом Стратегія розвитку системи управління ризиками у сфері митного контролю на період до 2022 року, План заходів з реформування та розвитку системи органів, що реалізують митну політику, Стратегія інтегрованого управління кордонами на період до 2025 року зорієнтовані на вирішення цієї проблеми. Послідовна реалізація положень зазначених документів потребує внесення ряду змін до:

Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 31.07.2015 № 684, в частині унормування положень вдосконалення процесів

інформаційного забезпечення управління ризиками, впровадження нових ІТ-рішень, створення автоматизованої системи моніторингу застосування системи управління ризиками;

Вичерпного переліку підстав, за наявності яких може проводитись огляд (переогляд) товарів, транспортних засобів комерційного призначення органами доходів і зборів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 травня 2012 року № 467, в частині налагодження електронної взаємодії між митними та правоохоронними органами за результатами експериментального проекту щодо обміну інформацією про можливі ризики порушення законодавства України з питань митної справи;

частини четвертої статті 558 Митного кодексу України, якою наразі передбачено, що правоохоронні органи зобов'язані письмово повідомляти митні органи про наявність оперативної інформації щодо можливих випадків переміщення товарів, у тому числі транспортних засобів особистого користування, транспортних засобів комерційного призначення з порушенням норм законодавства України, в частині виключення обов'язку щодо саме письмового обміну оперативною інформацією. Це розблокує можливість електронної взаємодії митних та правоохоронних органів не лише контексті проведення митних оглядів (відповідно до Вичерпного переліку підстав, за наявності яких може проводитись огляд (переогляд) товарів, транспортних засобів комерційного призначення), а й для проведення інших заходів оперативного реагування.

За результатами аналізу стану організаційно-інформаційного забезпечення управління митними ризиками в державній митній справі України встановлено, що наразі використовуваний митницями Держмитслужби інструментарій є досить гнучким та дозволяє забезпечувати проведення вибіркового митного контролю. Проте відсутність дієвих механізмів інформаційної взаємодії як всередині організації, так і ззовні, досить розпливчатий розподіл функцій і сфер відповідальності між рівнями організаційної структури митної служби створює суттєві перешкоди для

повноцінної реалізації потенціалу цієї державно-управлінської діяльності.

У цьому зв'язку обґрунтовано необхідність послідовної трансформації механізмів управління ризиками на основі подальшого розвитку та вдосконалення ІТ-рішень та організаційних процедур для підвищення точності виявлення високоризикових зовнішньоекономічних операцій з одночасним прискоренням митного контролю операцій, що здійснюються сумлінними суб'єктами господарювання, включаючи АЕО та представників так званого «білого сектору» економіки.

Проведена оцінка діючих механізмів управління митними ризиками в Україні засвідчила, що показники їх впровадження, з однієї сторони, відповідають міжнародним стандартам щодо селективності та результативності, а з іншої – говорять про те, що економічна ефективність їх застосування може бути суттєво вищою, зокрема, за рахунок більш раціонального використання спеціалізованими підрозділами рамкових профілів ризику АСУР, підвищення якості інформаційного забезпечення процесу управління митними ризиками. Так само більшою може бути частка протоколів про порушення митних правил, складених за результатами виконання митних формальностей, згенерованих АСУР по митних деклараціях, у разі налагодження ефективної взаємодії між різними підрозділами на центральному та регіональному рівнях, та імплементації міжнародних стандартів щодо проведення аналізу виявлених правопорушень.

Аргументовано, що запровадження комплексної системи моніторингу управління ризиками у сфері державної митної справи України має здійснюватись на засадах максимального використання доступних джерел інформації та автоматизації процесів розрахунку показників. Така система має дозволяти автоматично та швидко розраховувати основні показники роботи системи управління ризиками та її складових (АСУР, профілів ризику тощо) у різних розрізах, а також передбачати автоматичне виявлення аномалій роботи системи. Як результат, очікується, що запровадження такої системи дозволить швидко реагувати на будь-які зміни як зовнішнього, так і внутрішнього

середовища, що, у свою чергу, сприятиме досягненню оптимального балансу між забезпеченням належного рівня контролю та сприянням міжнародній торгівлі. Підвищення точності націлювання на ризикові зовнішньоекономічні операції та/або переміщення через кордон, та, відповідно, зменшення спрацювання системи по так званому «білому сектору» економіки, дозволить сумлінним суб'єктам господарювання швидше проходити процес митного оформлення та економити кошти.

Доведено, що при побудові системи управління ризиками важливим є створення оптимальної організаційної структури митної адміністрації та налагодження відповідного організаційного механізму, що забезпечуватиме оперативне реагування на середовище, що швидко змінюється. У цьому зв'язку запропоновано розглядати вдосконалення механізмів управління ризиками у державній митній справі України в контексті запровадження децентралізованої моделі митного контролю, ключовими характеристиками якої є багаторівневий підхід, територіальна віддаленість та анонімність. Дотримання цих вимог зменшить вплив суб'єктивного фактора кожної окремої посадової особи, яка приймає рішення щодо необхідності проведення додаткових митних формальностей, власне проводить такі формальності та фіксує результати їх проведення у системі, на процес вибору об'єктів для контролю, а також обрання форм та методів такого контролю.

Для реалізації зазначеного підходу має бути модернізована інфраструктура вздовж лінії кордону задля забезпечення здатності митних органів опрацьовувати переміщення товарів та транспортних засобів через митний кордон України, включаючи функціонування вантажних комплексів, обладнаних технічними засобами митного контролю, де товари можуть бути оглянуті, або де вони можуть очікувати остаточного рішення щодо випуску товарів. Посадові особи, що працюють у профільних підрозділах контролю (класифікація, країна походження, нетарифні заходи, інтелектуальна власність, митна вартість тощо) можуть стати експертами центрів компетенції або співробітниками бек-офісів, а співробітники митних постів можуть перейти до

фронт-офісів. Важливо забезпечити функціонування підрозділів митного аудиту, які зможуть здійснювати митний контроль на території суб'єкта господарювання після випуску товарів. Об'єкти для митного аудиту та пост-митного контролю можуть також визначатись таргетинг-центрами та бек-офісами. Доповнювати систему децентралізованого митного контролю мають підрозділи протидії митним правопорушенням, перепрофільовані в оперативні підрозділи з правом оперативно-розшукової діяльності.

Обґрунтовано, що реалізація такого підходу дозволить максимально залучити наявні в митних органах ресурси для вирішення ключових питань в процесі митного контролю товарів та транспортних засобів, які переміщуються через митний кордон. Водночас це відчутно прискорить проходження митних формальностей і спростить умови ведення легального бізнесу суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності при збереженні належного рівня митного контролю.

Удосконалення інформаційно-комунікаційних механізмів управління митними ризиками та підвищення ступеня цифровізації відповідних процесів є вкрай важливим для ефективного функціонування системи управління ризиками, у тому числі АСУР. Використання сучасних ІТ-рішень дозволить підвищити ефективність митного контролю за рахунок оперативного реагування на інформацію про можливі ризики порушення законодавства України з питань митної справи та налагодження дієвої взаємодії між усіма зацікавленими сторонами.

Розвиток інформаційно-комунікаційних механізмів управління ризиками в державній митній справі в сучасних умовах України передбачає:

створення електронної бази даних ризиків шляхом запровадження відповідних процедур збору та аналізу інформації як всередині організації, так і ззовні (від інших органів державної влади, зокрема правоохоронних органів, і у перспективі – від громадськості);

запровадження електронної комунікації із іншими органами державної влади з питань обміну інформацією, корисною з точки зору аналізу та оцінки

митних ризиків на засадах автоматизації процесів та оперативного обміну даними;

вдосконалення електронної взаємодії між митними та правоохоронними органами за результатами експериментального проекту щодо обміну інформацією про можливі ризики порушення законодавства України з питань митної справи шляхом застосування сучасних ІТ-рішень, що дозволить забезпечити не лише надходження необхідної інформації в електронному вигляді до митних органів, а й налагодження зворотного зв'язку про результати вжитих заходів до ініціатора;

розширення джерел інформації за рахунок використання релевантних для управління ризиками даних, у тому числі тих, що створюються митними органами в процесі митного контролю та оформлення товарів, транспортних засобів (забезпечення створення та використання в процесі митного контролю документів у виді структурованих даних, які у подальшому будуть придатні для проведення автоматизованого аналізу).

Запропоновано розглядати підвищення ступеня цифровізації процесів управління митними ризиками в сучасних умовах України крізь призму розвитку автоматизованої системи управління ризиками в частині суттєвого розширення її функціоналу за рахунок створення бази даних ризиків, переведення профілювання ризиків в електронний формат, створення можливості прийняття «цифрових» управлінських рішень з питань управління ризиками, розбудови функціоналу АСУР для забезпечення взаємодії з різними системами та різними типами інформаційних запитів, побудову функціоналу таргетингу тощо.

Удосконалення та розбудова механізмів управління ризиками в державній митній справі України має визначатися цілями та завданнями діяльності Держмитслужби, відповідати законодавству та міжнародним зобов'язанням України, а також враховувати наявні ресурси, інформаційне забезпечення та необхідність адаптації роботи митних органів до трансформаційних змін за усіма операційними напрямками.

Ключові слова: публічне управління та адміністрування, митне регулювання, зовнішньоекономічна (зовнішньоторговельна) політика, електронне врядування, інформаційні технології, цифровізація публічного управління, економічна безпека, механізми державного управління, механізми управління ризиками, децентралізована модель управління, митні ризики, управління ризиками, державна митна справа.

ANNOTATION

Alina I. Brendak. Mechanisms of Risk Management in the Area of the State Customs Affairs of Ukraine. – Qualifying scientific work on the rights of manuscript.

The thesis for the degree of Doctor of Philosophy in the area of knowledge 28 “Public management and administration” by the specialty 281 “Public management and administration” – Educational and Scientific Institute of Public Administration and Civil Service of Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, 2021.

The dissertation summarizes and solves the current scientific problem, which is to substantiate the theoretical approaches and develop practical recommendations for improving risk management mechanisms in the area of the state customs affairs of Ukraine.

In accordance with the goals and objectives of the study, the following conclusions of scientific and practical nature have been formulated.

It is determined that significant changes in the external and internal environment of public authorities activities, the growing dynamics, and amount of information necessary for them to make informed management decisions, necessitated the use of risk-oriented tools in the field of public administration. According to modern international practice, there is increasing use of risk as the main criterion for assessing the feasibility of the authorities to take control measures during their scheduled and unscheduled inspections to maximize detection, prevention, and minimization of violations of the law.

In view of the above, the mechanisms of customs risk management in the area of state customs affairs are described, which according to the specifics of the means used can be presented as legal, organizational, motivational, informational, communication, and other mechanisms, and on the basis of stages and specific management procedures – as risk detection mechanisms, risk analysis and assessment with identification of risk management priorities, development of risk profiles, targeting, risk response, evaluation of results/feedback of measures taken, etc.

The principles of using these risk management mechanisms in the area of state customs affairs, which provide solutions to the main tasks of the customs administration: selectivity, legality, targeting, integration, integrity, adequacy of response, reasonable perception, and dynamism. In addition, there is a need to harmonize the forms, methods, and tools used in individual risk management mechanisms to target control objects based on the basic principle of selectivity.

It is argued that the consistent application of these principles of risk management mechanisms can significantly reduce transaction costs of economic entities in their foreign trade operations, reduce the degree of information asymmetry, and determine the accuracy of selective control by customs administrations. As a result, it creates a basis for improving the efficiency of public administration in the field of foreign economic security and ensuring sustainable development of the national economy as a whole.

The generalization of international experience and recommendations on the organization of customs risk management in developed countries suggests that important areas of development of modern risk management mechanisms in the area of state customs affairs are: widespread use of IT technologies, implementation of two-stage verification (system> human, human>human) of cargo, selected for control, in order to increase the accuracy of targeting risky transactions, unification and standardization of risk management approaches based on international recommendations, taking into account security risks to which the modern customs administration should be able to respond, creation of appropriate information support for risk management, detection and elimination of violations and the formation of

appropriate databases for further use in risk assessment, accumulation and analysis of information on new trends, changes in the operating environment.

It has been found that one of the effective mechanisms for managing customs risks in different countries today is targeting. Targeting is based on the preliminary identification of risky goods, vehicles and persons in combination with methods of document and available information analysis, surveys and observations to identify objects of control. The use of targeting allows increasing the accuracy of targeting the risky movement of goods and vehicles across the border while accelerating their legal movement across the customs border. Finding and consistent implementation of the organizational model of customs control, which allows integrating the targeting mechanism into the system of customs administration, is one of the priority areas of state customs in Ukraine.

The analysis of the regulatory framework for risk management in the state customs of Ukraine showed that its development is largely due to the adoption by international institutions of relevant mandatory and recommendatory documents, which contain provisions for improving and enhancing the efficiency of customs administrations based on best international experience and practice of selective customs control implementation. However, the development of proper organizational, legal and methodological support for the practical implementation of these provisions in Ukraine lags far behind. The Government's recently adopted Strategy for the Development of the Customs Control Risk Management System until 2022, the Action Plan for Reforming and Developing the System of Bodies Implementing Customs Policy, and the Strategy for Integrated Border Management until 2025 are aimed at solving this problem. Consistent implementation of the provisions of these documents requires a number of changes to:

Procedure for risk analysis and assessment, development and implementation of risk management measures to determine the forms and scope of customs control, approved by the order of the Ministry of Finance of Ukraine No. 684 dated 31.07.2015, in terms of standardization of provisions for improving risk management

information support, implementation of new IT solutions, creation of an automated system for monitoring the application of the risk management system;

Exhaustive list of grounds on which inspection (re-inspection) of goods, commercial vehicles may be carried out by the bodies of revenues and fees of Ukraine, approved by the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 467 dated 23.05.2012, in terms of establishing electronic interaction between customs and law enforcement agencies based on the results of the pilot project on the exchange of information on possible risks of violation of the legislation of Ukraine on customs matters;

part four of Article 558 of the Customs Code of Ukraine, which currently provides that law enforcement agencies are required to notify the customs authorities in writing on the availability of operational information on possible cases of movement of goods, including personal vehicles, commercial vehicles with violation of Ukrainian legislation, in terms of the exclusion of the obligation for the written exchange of operational information. This unlocks the possibility of electronic interaction between customs and law enforcement agencies not only in the context of customs inspections (according to the Exhaustive list of grounds on which inspections (re-inspections) of goods, commercial vehicles can be carried out) but also for other operational response measures.

According to the results of the analysis of organizational and information support of customs risk management in the area of state customs affairs of Ukraine, it is established that the tools currently used by the customs of the State Customs Service are quite flexible and allow for selective customs control. However, the lack of effective mechanisms of information interaction both inside and outside the organization, rather vague distribution of functions and areas of responsibility between the levels of the organizational structure of the customs service creates significant obstacles to the full realization of the potential of this public administration activity.

In this regard, the need for consistent transformation of risk management mechanisms based on further development and improvement of IT solutions and organizational procedures to improve the accuracy of detection of high-risk foreign

economic transactions while accelerating customs control of transactions carried out by reliable entities, including AEOs and representatives the so-called "white sector" of the economy.

The evaluation of the existing mechanisms of customs risk management in Ukraine showed that the indicators of their implementation, on the one hand, meet international standards for selectivity and effectiveness, and on the other - suggest that the economic efficiency of their application can be significantly higher, in particular, due to more rational use by specialized units of framework risk profiles of ARMS, improving the quality of information support of customs risk management process. The share of protocols on violation of customs rules, drawn up as a result of customs formalities fulfillment, generated by ARMS on customs declarations, may also be higher in case of effective interaction between different units at the central and regional levels, and implementation of international standards for analysis of detected offenses.

It is argued that the introduction of a comprehensive system of monitoring risk management measures in the area of state customs affairs of Ukraine should be carried out on the basis of maximum use of available sources of information and automation of calculations. Such a system should allow automatic and fast calculation of the main indicators of the risk management system and its components (ARMS, risk profiles, etc.) in different sections, as well as provide for automatic detection of anomalies in the system. As a result, it is expected that the introduction of such a system will allow responding quickly to any changes in both external and internal environment, which, in turn, will help to achieve the optimal balance between ensuring proper control and facilitating international trade. Improving the accuracy of targeting risky foreign trade transactions and/or moving across borders, and, consequently, reducing the system's alerts on the so-called "white sector" of the economy, will allow reliable businesses to go through customs clearance faster and save money.

It is proved that when building a risk management system it is important to create an optimal organizational structure of the customs administration and establish

an appropriate organizational mechanism that will provide a rapid response to the quickly changing environment. In this regard, it is proposed to consider the improvement of risk management mechanisms in the area of state customs affairs of Ukraine in the context of the introduction of a decentralized model of customs control, the key characteristics of which are a multilevel approach, territorial remoteness, and anonymity. Compliance with these requirements will reduce the influence of the subjective factor of each individual official who decides on the need for additional customs formalities, actually conducts such formalities, and records the results of their fulfillment into the system, to the process of selecting objects for control and selection of forms and methods of such control.

To implement mentioned approach, the infrastructure along the borderline must be upgraded to ensure the ability of customs authorities to handle the movement of goods and vehicles across Ukraine's customs border, including the operation of cargo terminals equipped with technical means of customs control, where goods can be inspected or wait for a decision on the release of goods. Officials working in the relevant control units (classification, country of origin, non-tariff measures, intellectual property, customs value, etc.) can become experts of centers of competence or employees of back offices, and customs officers that perform customs clearance can move to front offices. It is important to ensure the functioning of customs audit units, which will be able to carry out customs control on the territory of the business entity after the release of goods. Objects for customs audit and post-customs control can also be determined by targeting centers and back offices. The system of decentralized customs control should be supplemented by units for counteracting customs offenses, reorganized into operational units with the right to perform law enforcement intelligence-gathering activities.

It is substantiated that the implementation of such an approach will allow to maximize the resources available in the customs authorities to address key issues in the process of customs control of goods and vehicles moving across the customs border. At the same time, it will significantly speed up customs formalities and

simplify the conditions for conducting legal business by foreign economic entities while maintaining the appropriate level of customs control.

Improving information and communication mechanisms for customs risk management and increasing the degree of digitization of relevant processes is extremely important for the effective functioning of the risk management system, including ARMS. The use of modern IT solutions will increase the efficiency of customs control by prompt response to information about possible risks of violation of Ukrainian legislation on customs matters and the establishment of effective cooperation between all stakeholders.

Development of information and communication mechanisms of risk management in the area of state customs affairs in modern conditions of Ukraine provides:

creation of an electronic database of risks by introducing appropriate procedures for collecting and analyzing information both inside the organization and externally (from other public authorities, including law enforcement agencies, and in the future – from the public);

introduction of electronic communication with other public authorities on the exchange of information useful in terms of analysis and assessment of customs risks on the basis of process automation and operational data exchange;

improving electronic interaction between customs and law enforcement agencies as a result of a pilot project to exchange information on possible risks of violation of Ukrainian legislation on customs matters through the use of modern IT solutions, which will ensure not only the receipt of necessary information electronically by customs authorities, but also feedback on the results of measures taken to the initiator;

expanding sources of information through the use of data relevant to risk management, including those created by customs authorities in the process of customs control and clearance of goods, vehicles (ensuring the creation and use of customs control documents in the form of structured data, which will be suitable for automated analysis).

It is proposed to consider increasing the degree of digitalization of customs risk management processes in modern Ukraine through the prism of automated risk management system in terms of significantly expanding its functionality by creating a risk database, switching risk profiling into electronic format, enabling "digital" decisions in the risk management area, development of ARMS functionality to ensure interaction with different systems and different types of information requests, construction of targeting functionality, etc.

Improvement and development of risk management mechanisms in the are of state customs affairs of Ukraine should be determined by the goals and objectives of the State Customs Service, comply with Ukrainian legislation and international obligations, and take into account available resources, information, and the need to adapt customs to transformational changes in all operational areas.

Keywords: public management and administration, customs regulation, foreign economic (foreign trade) policy, e-government, information technology, digitalization of public administration, economic security, public administration mechanisms, risk management mechanisms, decentralized management model, customs risks, risk management, state customs affairs.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Праці, які відображають основні наукові результати дисертації

Монографії

1. Управління ризиками в митній справі: зарубіжний досвід та вітчизняна практика: монографія; за заг. ред. І.Г. Бережнюка [Бережнюк І. Г. **Брендак А. І.**, Булана В. В. та ін.]. Хмельницький : ПП Мельник А.А. 2014. 288 с. (особистий внесок автора: сформовано рекомендації щодо удосконалення системи управління ризиками в морських пунктах пропуску України (підрозділи 4.3, 4.4));

2. Управління митними ризиками: теорія та практика: монографія; за заг. ред. І. В. Несторишена та В. А. Туржанського [Пашко П. В., Бережнюк І. Г.,

Бережнюк І. І., **Брендак А. І.**, Булана В. В. та ін.]. Ірпінь-Хмельницький : ФОП Стрихар А.М. 2018. 314 с. (особистий внесок автора: сформовано рекомендації щодо механізму аналізу ризиків в контексті впровадження системи попереднього інформування про переміщення товарів та транспортних засобів через митний кордон (підрозділ 3.3); сформовано рекомендації щодо механізму аналізу ризиків для застосування при митному контролі пасажирських переміщень через авіаційні пункти пропуску (підрозділи 4.1, 4.2, 4.3); надано пропозиції щодо підходів до виявлення ризикових операцій, спрямовані на застосування додаткових заходів митного контролю (підрозділ 5.3));

3. Система управління ризиками в державній митній справі України: монографія; за заг. ред. О. А. Фрадинського [Пашко П. В., **Брендак А. І.**, Демченко С. С. та ін.]. Хмельницький. 2019. 274 с. (особистий внесок автора: сформовано рекомендації щодо механізму моніторингу застосування системи управління ризиками (підрозділи 3.3, 3.4));

4. Система публічного управління національною економікою в умовах євроінтеграції: формування та розвиток: монографія; за заг. ред. Н. І. Олійник, О. П. Слюсарчук [Олійник Н. І., Слюсарчук О. П., Кілієвич О. І., **Брендак А. І.**, Дороніна І. І. та ін.]. Київ. НАДУ. 2020. 352 с. (особистий внесок автора: проаналізовано можливості запровадження децентралізованого митного контролю в Україні, визначено перспективи функціонування таргетинг-центрів та сформовано основні пріоритетні напрями розвитку системи управління митними ризиками в Україні (розділ 7)).

Статті

5. **Брендак А. І.** Стратегічні напрями розвитку системи управління митними ризиками в контексті євроінтеграції України. *Державне управління: теорія та практика*. 2017. № 2. С. 57-65;

6. **Brendak A.** Legal aspects of customs risk management in Ukraine. *International Journal of Legal Studies*. 2018. № 3(1). P. 141-153;

7. **Brendak A.** Prospects of decentralized control implementation in the area of state customs affairs in Ukraine/Перспективи запровадження децентралізованого контролю в державній митній справі України. *Public Management*. 2018. № 5 (15). P. 52-63;

Праці, які додатково відображають наукові результати дисертації

8. Несторишен І. В., Бережнюк І. Г., **Брендак А. І.** Система управління митними ризиками в контексті спрощення митних процедур. *Modern Economics*. 2020. № 22. С. 59-63 (особистий внесок автора: аналіз зарубіжного досвіду надання спрощень у сфері міжнародної торгівлі);

9. Фрадинський О. А., **Брендак А. І.** Зарубіжний досвід застосування митних інформаційних технологій. *Інноваційна економіка*. 2020. № 5-6 [84]. С. 168-175 (особистий внесок автора: дослідження переваг застосування митних інформаційних технологій у сфері аналізу та управління митними ризиками на прикладі США та Сінгапуру);

10. **Брендак А. І.** Імплементация інформаційних технологій у контексті функціональної розбудови системи управління митними ризиками. *Митна безпека: науковий журнал*. 2020. Випуск 4. С. 10-19.

11. **Брендак А. І.** Використання інформаційних технологій в управлінні митними ризиками. *Формування ефективних механізмів державного управління та менеджменту в умовах сучасної економіки: теорія і практика: збірник тез V Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Запоріжжя, 24 листопада 2017 року). Запоріжжя : Класичний приватний університет. 2017. С. 847-850;

12. **Брендак А. І.** Ризики митного контролю в морських пунктах пропуску України. *Прийняття управлінських рішень в індетермінованих умовах: проблеми, сучасні методи, технології забезпечення ефективності: матеріали науково-методологічного семінару молодих учених Національної академії державного управління при Президенті України* (м. Київ, 22 січня 2018 року). Миколаїв : Ємельянова Т. В. 2018. С. 41-49;

13. **Брендак А. И.** Выборочный таможенный контроль как инструмент упрощения международной торговли. *Государственное регулирование*

экономики и повышение эффективности деятельности субъектов хозяйствования: сборник научных статей XIV Международной научно-практической конференции (г. Минск, 19-20 апреля 2018 года). Минск : Академия управления при Президенте Республики Беларусь. 2018. С. 102-103;

14. **Брендак А. І.** Безпека міжнародних авіаційних перевезень: митний аспект. *Актуальні проблеми забезпечення національної безпеки та спрощення процедур міжнародної торгівлі*: тези II науково-практичної інтернет-конференції (м. Ірпінь – м. Хмельницький, 18-30 травня 2018 року). Ірпінь – Хмельницький : Науково-дослідний центр митної справи Науково-дослідного інституту фіскальної політики Університету державної фіскальної служби України. 2018. URL: <http://ndi-fp.nusta.com.ua/thesis/679/>;

15. **Брендак А. І.** Перспективи функціонування національного митного таргетинг-центру в Україні. *Публічне врядування в Україні: стан, виклики та перспективи розвитку*: збірник тез щорічної Всеукраїнської науково-практичної конференції за міжнародною участю, присвяченої 100-річчю державної служби в Україні (м. Київ, 25 травня 2018 року). Київ : Національна академія державного управління при Президентові України. 2018. Т. 2. С. 84-85;

16. **Брендак А. І.** Методика аналізу ризиків в державній митній службі. *Публічне управління та публічна служба в Україні: стан проблем та перспективи розвитку*: збірник тез науково-практичної конференції за міжнародною участю (м. Київ, 07-08 вересня 2018 року). Київ : Національна академія державного управління при Президентові України. 2018. С. 90-95;

17. **Брендак А. І.** Актуальні питання регіонального профілювання митних ризиків в Україні. *Реформування публічного управління та адміністрування: теорія, практика, міжнародний досвід*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції за міжнародною участю (м. Одеса, 26 жовтня 2018 року). Одеса : Одеський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. 2018. С. 21;

18. **Брендак А. І.** Законодавче врегулювання застосування автоматизованої системи управління ризиками в державній митній справі України. *Сучасний стан та перспективи розвитку економіки, обліку, менеджменту, фінансів та права: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Полтава, 26 січня 2019 року). Полтава : Центр фінансово-економічних наукових досліджень. 2019. Ч. 3. С. 50-51;

19. **Брендак А. І.** Розвиток інструментів регіонального профілювання митних ризиків в Україні. *Актуальні проблеми забезпечення національної безпеки та спрощення процедур міжнародної торгівлі: збірник тез III науково-практичної інтернет-конференції* (м. Ірпінь – м. Хмельницький, 17-24 травня 2019 року). Ірпінь – Хмельницький : Науково-дослідний центр митної справи Науково-дослідного інституту фіскальної політики Університету державної фіскальної служби України. 2019. С. 92-94;

20. **Брендак А. І.** Вимоги до подання загальної декларації прибуття відповідно до МКУ. *Фіскальна політика в умовах макроекономічної стабілізації: збірник матеріалів V науково-практичного інтернет-семінару* (м. Ірпінь, 24 лютого – 6 березня 2020 року). Ірпінь : Науково-дослідний інститут фіскальної політики Університету державної фіскальної служби України. 2020. С. 54-57;

21. **Брендак А. І.** Використання ризикоорієнтованих інструментів митного контролю в контексті спрощення митних процедур. *Актуальні проблеми забезпечення національної безпеки та спрощення процедур міжнародної торгівлі: тези III науково-практичної інтернет-конференції* (м. Ірпінь – м. Хмельницький, 25-31 травня 2020 року). Ірпінь – Хмельницький : Науково-дослідний інститут фіскальної політики Університету державної фіскальної служби України. 2020. URL: <https://www.ndifp.com/1518/>;

22. **Брендак А. І.** Реформа митної служби як один з пріоритетів сталого розвитку України. *Україна 2030: публічне управління для сталого розвитку: матеріали щорічної міжнародної науково-практичної конференції у 3 томах*

(м. Київ, 22 травня 2020 року). Київ : Національна академія державного управління при Президентіві України. 2018. Т. 1. С. 153-155;

23. Несторишен І. В., Бережнюк І. Г., **Брендак А. І.** Авторизований економічний оператор: поняття, вимоги та процедура отримання статусу відповідно до МКУ. *Сучасний менеджмент економічних систем в координатах парадигми сталого розвитку*: матеріали II міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Одеса, 18 вересня 2020 року). Одеса : Одеський національний політехнічний університет. 2020. С. 46-48.